

Årsrapport 2019

Socialnämnden

Rapport från
stadsrevisionen
Nr 12, 2020
Dnr: 3.1.4-16/2020

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, stad.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Socialnämnden

Årsrapport 2019

Revisorerna i revisorsgrupp 3 har avslutat revisionen av socialnämndens verksamhet under 2019.

Revisorerna har den 19 mars 2020 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till socialnämnden för yttrande senast den 30 juni 2020.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 3.

Bosse Ringholm
Ordförande

Åsa Hjortsberg Sandgren
Sekreterare

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten samt om lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Revisionen har under året granskat stadens arbete mot våldsbejakande extremism, stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik samt socialtjänstens arbete för att minska risken för missbruk och kriminalitet hos barn och unga. En uppföljande granskning har också gjorts av nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom individ- och familjeomsorgen. Sammanfattningsvis bedöms nämnden i huvudsak ha en ändamålsenlig styrning och uppföljning avseende granskade områden.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Nämnden rekommenderas dock utveckla sin redovisning av genomförd intern kontroll.

Nämndens redovisning av ekonomiska prognoser har varit bristfällig under året. Redovisning i månads- och tertialrapporter är inte överensstämmande med underlaget till gjorda prognoser.

Revisionen anser att förutsättningar har funnits för att redovisa den ekonomiska utvecklingen tydligare och ett större prognostiserat överskott i ett tidigare skede. Nämnden rekommenderas därför säkerställa en rättvisande rapportering.

Under året har revisionen bland annat granskat nämndens implementering av dataskyddsförordningen samt delegationsordning och återrapportering av delegationsbeslut. Några utvecklingsområden har identifierats. Det gäller bland annat informationsklassning av informationstillgångar, systematisk inventering av

personuppgiftsbehandlingar, beslutsprocessen för vidaredelegation och systematisk uppföljning av delegationsbeslut.

Övriga granskningar som genomförts av nämndens interna kontroll har omfattat inköpsprocessen, intäktsprocessen, behörighets- och attesthantering i ekonomisystemet Agresso och kontroll av löneutbetalningar. Den interna kontrollen i granskade rutiner bedöms vara tillräcklig.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har delvis vidtagit åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer i föregående års granskningar. De väsentligaste rekommendationer som återstår att genomföra gäller bland annat riktlinjer för direktupphandling samt nämndens delegationsordning och återrapporering av delegationsbeslut.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	1
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	3
3. Intern kontroll	4
4. Räkenskaper	6
5. Uppföljning av tidigare års granskning	6

Bilagor

Bilaga 1 – Årets granskningar	7
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	13
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	17

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll
- Räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionsordning i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i bilaga 1.

En uppföljning av i vilken utsträckning nämnden åtgärdat rekommendationer i tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 2.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2019 i samband med genomgång av 2018 års granskning och avstämning inför år 2019.

Granskningsledare har varit Åsa Linge vid revisionskontoret och Annika Hansson vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Sammantaget bedöms att socialnämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt

tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på iakttagelser som redovisas i avsnitt 2.1 och 2.2.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Revisionen konstaterar att nämndens verksamhetsmässiga resultat för 2019 i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Nämnden bedöms ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundas på granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen vad gäller måluppfyllelse samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Nämndens verksamhetsberättelse bedöms ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har i huvudsak avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

I verksamhetsberättelsen redovisar nämnden att den bidrar till att uppfylla fullmäktiges tre inriktningsmål. Nämnden bedömer att nio av kommunfullmäktiges elva mål för verksamhetsområdet har uppfyllts. Två verksamhetsmål redovisas som delvis uppfyllda.

Jämfört med föregående år har utfallen för årsmålen avseende tillståndsenhetens nöjd-kund-index (NKI) försämrats, vilket påverkar resultatet av verksamhetsmål *Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv*. Målet uppfylls delvis 2019. Nämnden har vidtagit åtgärder, bland annat har en handlingsplan och en ny kommunikationsstrategi tagits fram.

Det andra verksamhetsmål som uppfylls delvis är *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö*. Nämndens bedömning grundar sig främst på en indikator som mäter andelen inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Nämnden har förbättrat sitt resultat jämfört med 2018 men når inte årsmålet om 50 procent.

Revisionens granskning visar att det finns grunder för nämndens målbedömning.

Revisionen har under året granskat stadens arbete mot våldsbejakande extremism, stöd till anhöriga till personer med missbruksproblematik samt socialtjänstens arbete för att minska risken för missbruk och kriminalitet hos barn och unga. Vidare har en uppföljande granskning gjorts av nämndens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete inom individ- och familjeomsorgen.

Sammanfattningsvis bedöms nämnden i huvudsak ha en ändamålsenlig styrning och uppföljning avseende granskade områden. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i bilaga 1.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2019:

Driftverksamhet (mkr)	Budget 2019	Bokslut 2019			Budgetavvikelse 2018
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	1 753,7	1 643,1	110,6	6,4 %	72,5
Intäkter	456,6	421,5	-35,0	7,7 %	-39,1
Verksamhetens nettokostnader	1 297,1	1 221,5	75,6	5,8 %	33,3
Verksamhetens nettokostnader efter resultatöverföringar	1 297,1	1 221,6	75,5	5,8 %	34,1
Efter återredovisning till KS	-	-	20,3	1,5 %	22,2

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med 75,5 mkr i förhållande till budgeten. Av detta avser nämnden återredovisa 55,1 mkr till kommunstyrelsen avseende medel för nyanlända, vilket medför en slutlig budgetavvikelse om 20,3 mkr. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig. Nämnden bedöms i huvudsak ha bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Återredovisningen till kommunstyrelsen avseende medel för nyanlända beror, enligt nämndens redovisning, på lägre kostnader än förväntat för försörjningsstöd och tillfälliga boendelösningar. Detta beror enligt nämnden främst på att Migrationsverket anvisat färre personer till staden än prognostiserat. Vidare har också tillgången till modulhus och mindre lägenheter varit bättre än förväntat, vilket har minskat nämndens kostnader för tillfälligt boende vid vandrarhem.

De största avvikelserna, i övrigt, finns inom verksamhetsområdena hemlöshet och missbruk (12,8 mkr) och barn och ungdom (5,9 mkr).

Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna inom hemlöshet och missbruk främst på att beläggningsgraden varit högre än förväntat vid nämndens boenden. Vidare har enheten för hemlösa

haft lägre kostnader för försörjningsstöd än beräknat samt vakanta tjänster till följd av anställningsbegränsning.

Överskottet inom barn och ungdom förklaras bland annat genom lägre personalkostnader än beräknat till följd av anställningsbegränsning samt eftersläpande ersättning från Migrationsverket avseende ensamkommande flyktingbarn.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2.2 Investeringsverksamhet

Nämndens utfall för investeringsverksamheten avviker med -4,5 mnkr i förhållande till budget. Enligt nämndens redovisning beror avvikelserna främst på att värdet för bilar med finansiell leasing enligt nya regler ska bokföras som tillgångar i balansräkningen, vilket inte beräknats i budget. Detta borträknat skulle avvikelserna mot budget uppgå till 0,3 mnkr.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig. Det kan dock konstateras att nämndens redovisning av ekonomiska prognoser varit bristfällig under året.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Nämnden har en organisation med i huvudsak tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Granskning av nämndens delegationsordning och återrapportering av delegationsbeslut visar dock på vissa brister, se bilaga 1.

Nämnden genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.

Nämndens interna kontroll genomförs bland annat genom så kallad verksamhetsrevision, internrevision och särskild granskning. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs i huvudsak upp systematiskt och fortlöpande. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits. Däremot finns det brister avseende nämndens rapportering av genomförd intern kontroll. Avvikelse som framgår av dokumentationen från genomförd verksamhetsrevision framgår inte av nämndens redovisning "Uppföljning av intern kontroll 2019" i verksamhetsberättelsen. Vidare saknas uppgift om vid vilka verksamheter internrevision har genomförts. Resultatet av "särskilda granskning" framgår inte heller på ett tydligt sätt. Nämnden rekommenderas utveckla sin redovisning av genomförd intern kontroll.

Nämndens uppföljningar under året visar att beläggningsgraden för nämndens driftverksamheter har förbättrats. Under 2018 genomförde nämnden ett större omstrukturerings- och avvecklingsarbete i syfte att anpassa sina verksamheter till minskad efterfrågan. Åtgärdena har gett positiv effekt på det ekonomiska resultatet 2019.

Nämndens redovisning av ekonomiska prognoser har varit bristfällig under året. Redovisning i månads- och tertialrapporter är inte överensstämmande med underlaget till gjorda prognoser. Revisionen anser att förutsättningar har funnits för att redovisa den ekonomiska utvecklingen tydligare och ett större prognostiserat överskott i ett tidigare skede. Nämnden rekommenderas därför säkerställa en rättvisande rapportering.

Redovisade prognoser avviker stort mot utfallet i verksamhetsberättelsen. Avvikelsen mellan den prognos som lämnades i tertialrapport 2 och utfallet vid bokslutet är fem procent. I tertialrapport 2 prognostiserade nämnden en avvikelse om 4,2 mnkr och i månadsrapporten för november 36,8 mnkr. Slutlig avvikelse per den sista december blev 75,5 mnkr, varav 55,1 mnkr återredovisas.

Revisionen har under året granskat nämndens implementering av dataskyddsförordningen. Sammanfattningsvis bedöms att arbetet med personuppgiftshantering inte är helt tillräckligt. Nämnden bör utveckla sin styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen samt genomföra informationsklassning av

informationstillgångar och systematisk inventering av personuppgiftsbehandlingshandlingar.

Övriga granskningar som genomförts av nämndens interna kontroll har omfattat inköpsprocessen, intäktsprocessen, behörighets- och attesthantering i ekonomisystemet Agresso, kontroll av löneutbetalningar samt hantering av riktade statsbidrag. Den interna kontrollen i granskade rutiner bedöms vara tillräcklig. Genomförda granskningar redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Räkenskaperna bedöms ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionen gör årligen uppföljningar för att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationer som följts upp under 2019 redovisas i bilaga 2.

Uppföljning visar att nämnden delvis har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer. De väsentligaste rekommendationer som återstår att genomföra gäller bland annat riktlinjer för direktupphandling, nämndens delegationsordning och återrapportering av delegationsbeslut.

Bilaga 1 – Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2019- mars 2020

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism (rapport nr 2 2019)

Revisionskontoret har granskat om staden bedriver ett strukturerat arbete för att motverka våldsbejakande extremism.

Granskningen visar att nämnden har strukturer för arbete mot våldsbejakande extremism. Arbetet utförs inom ramen för befintliga verksamheter och följer intentionerna i stadens budget samt riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism.

Några utvecklingsområden har identifierats gällande stadens arbete mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden rekommenderas att säkerställa att berörda medarbetare fullföljer stadens webbaserade grundutbildning.

Missbruk och kriminalitet – socialtjänstens arbete med barn och unga (rapport nr 3 2019)

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om staden arbetar på ett ändamålsenligt sätt för att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet.

Granskningen visar att socialnämnden har en samordnande roll när det gäller stadens arbete med bland annat unga lagöverträdare, sociala insatsgrupper och skolsociala team. Nämndens arbete inom dessa områden omfattar att sammankalla nätverk för utbyte av erfarenheter, utarbeta riktlinjer samt arrangera utbildningar.

Socialnämnden tillhandahåller även specialiserade insatser, som fungerar som komplement till stadsdelsnämndernas öppenvård. Inom Framtid Stockholm finns t.ex. Mini-Maria som vänder sig till ungdomar under 20 år boende i Stockholms stad som har ett riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol eller andra droger.

Socialnämnden har i samarbete med kommunstyrelsen tagit fram förslag till strategi för hur staden kan minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Strategin är framtagen i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Granskningen visar att stadsdelsnämnderna behöver utveckla styrning och uppföljning av

stadens ANDT-program samt utveckla arbetssätt för allvarssamtal inom 48 timmar med ungdomar som första gången begått eller misstänkts ha begått ett brott.

Granskade stadsdelsnämnder uppnår inte lagstadgade tider gällande förhandsbedömning och utredning. Revisionskontorets aktgranskning indikerar att stadsdelsnämnderna, i de ärenden där utredning lett till beslut om insats, har följt upp vården regelbundet.

Granskade stadsdelsnämnder har former för samverkan med skolan. Av de granskade stadsdelsnämnderna är det dock endast Östermalm som har en aktuell övergripande samverkansöverenskommelse med utbildningsnämnden, i enlighet med fullmäktiges beslut 2010.

Utifrån redovisade iakttagelser och bedömningar lämnas inga rekommendationer till socialnämnden.

Stöd till anhöriga till personer med missbruks-/beroendeproblematik

En granskning har genomförts för att bedöma om nämndernas styrning och uppföljning säkerställer att anhöriga till personer med missbruks-/beroendeproblematik erbjuds stöd i enlighet med 5 kap. 10 § socialtjänstlagen och stadens program för stöd till anhöriga. Socialnämnden ingick i granskningen utifrån sin samordnande och stadsövergripande roll gällande stadens socialtjänstverksamhet.

Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende rekommenderar att hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör erbjuda anhöriga socialt stöd. Detta i form av bland annat programmet CRAFT (Community Reinforcement Approach Family Treatment). Socialt stöd till anhöriga i enlighet med de nationella riktlinjerna finns att tillgå inom staden och erbjuds av socialnämnden och stadsdelsnämnderna.

Enligt stadens program för stöd till anhöriga framgår att socialnämnden och äldrenämnden ansvarar för att inkludera anhörigperspektivet vid utbildning av nyanställda handläggare. Anhörigperspektiv ingår i socialnämndens stadsövergripande utbildningar riktade till nyanställda handläggare, såväl generellt som specifikt avseende missbruk/beroende.

Granskningen visar att granskade stadsdelsnämnder i huvudsak har rutiner för att fånga upp anhörigas behov av stöd. Däremot behöver stadsdelsnämnderna tydliggöra, i ordinarie informationskanaler, till

vem eller vart anhöriga till närstående med missbruk/beroende kan vända sig vid behov av stöd.

Socialnämnden bedöms uppfylla sitt ansvar när det gäller stöd till anhöriga till personer med missbruks-/beroendeproblematik.

Ledningssystem för kvalitet inom socialtjänsten - uppföljning

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån 2016 års granskning, så att ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete uppfyller kraven i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

Den sammanfattande bedömningen är att nämnden i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna i 2016 års granskning.

Granskningen visar att nämnden har ett aktuellt ledningssystem för kvalitet. Nämnden har också utvecklat arbetet med att identifiera, beskriva och fastställa de processer i verksamheten som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet. Vidare har nämnden dokumenterade rutiner för riskanalys. Den enhet som ingått i granskningen har en dokumenterad riskanalys 2019. Enheten har också genomfört och dokumenterat planerade egenkontroller.

Nämnden har sedan föregående granskning utvecklat sin dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet och har en plan för redovisning av hur arbetet med att systematiskt utveckla och säkra verksamhetens kvalitet har bedrivits.

Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst - uppföljning

En uppföljande granskning har genomförts i syfte att bland annat bedöma om socialnämnden informerat om stödmaterialet rörande skola och socialtjänst till nyanställda socialsekreterare.

Granskningen visar att socialnämnden kontinuerligt informerar om stödmaterialet i sin introduktionsutbildning för nya socialsekreterare inom myndighetsutövning barn och unga. Vidare visar granskningen att socialförvaltningen har sökt och beviljats medel inom ramen för stadens kompetensutvecklingssatsning (KUS) för utbildning och spridning av det reviderade materialet. Tanken är att detta ska riktas till skolor och socialtjänsten och anordnas i samverkan med utbildningsförvaltningen. Socialförvaltningen har också deltagit som föreläsare på utbildningsdagar som arrangerats av utbildningsförvaltningen.

Intern kontroll

Implementering av dataskyddsförordningen (rapport nr 5 2019)

Revisionskontoret har genomfört en granskning av stadens följsamhet till dataskyddsförordningen. Syftet med granskningen har varit att bedöma hur implementeringen av förordningen har genomförts. Granskningen har omfattat stadens nämnder och kommunstyrelsen.

Granskningen visar att nämndens arbete med personuppgiftshandling inte är helt tillräckligt. Det kvarstår arbete innan nämndens personuppgiftshandling uppnår kraven i dataskyddsförordningen. I granskningen har framkommit att nämnden har utsett dataskyddsbud och anmält dataskyddsbudet till Datainspektionen. För övriga delar som granskats finns avvikelser inom bl.a. följande områden. Det finns en registerförteckning över personuppgiftsbehandlingar som i huvudsak uppfyller ställda krav. Dock var den vid granskningstillfället inte helt uppdaterad. Nämnden behöver därför säkerställa en regelbundenhet och systematik i arbetet med inventering av personuppgiftsbehandlingar. Vidare har nämnden inte informationsklassat samtliga informationstillgångar.

Revisionskontoret rekommenderar att nämnden:

- utvecklar styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen
- informationsklassar sina informationstillgångar
- regelbundet och systematiskt inventerar sina personuppgiftsbehandlingar

Delegationsordning - uppföljning

En uppföljande granskning har genomförts av om nämndens delegationsordning och återrapportering överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Granskningen har avgränsats till:

- om det är tydligt hur beslut ska fattas inom nämndens ansvarsområde
- om anmälan av granskade beslut sker enligt kommunallagens bestämmelser
- nämndens interna kontroll avseende delegationsbeslut

Den sammantagna bedömningen är att nämndens delegationsordning och återrapportering delvis överensstämmer med kommunallagens bestämmelser. Det är inte helt tydligt hur nämnden delegerat beslutanderätten då samtliga beslut som krävs för vidaredelegation inte finns på plats. Vidare visar revisionskontorets verifiering på vissa avvikelser gällande om beslut har fattats av rätt delegat samt gällande anmälan av beslut till nämnden. Granskningen visar även

att nämnden inte har en systematisk uppföljning av delegationsbeslut för alla ärendegrupper. Nämnden har under året bedrivit ett utvecklingsarbete gällande delegation, vilket enligt uppgift kommer att fortsätta under 2020.

Det är viktigt att det av nämndens beslut om delegation tydligt framgår vilken beslutanderätt som delegerats och vem som är delegat i varje ärende. Om nämnden uppdrar till förvaltningschefen att fatta beslut och ger hen rätt att vidaredelegera beslutanderätten ska förvaltningschefen fatta ett beslut om vilka ärenden som vidaredelegeras till vilken delegat. Detta beslut ska anmälas till nämnden. Om beslutskedjan från nämnd till delegat brister riskerar det lagligheten i besluten. Om delegationsbeslut inte anmäls till nämnden i enlighet med kommunallagens bestämmelser vinner besluten inte laga kraft. Vidare brister nämndens uppföljning av de beslut som fattats på nämndens vägnar samt att medborgarnas insyn minskar.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer. Nämnden bör:

- säkerställa att samtliga erforderliga beslut från nämnd till delegat finns på plats i enlighet i kommunallagen
- säkerställa att rätt delegat fattar beslut
- säkerställa att delegationsbeslut anmäls i enlighet med kommunallagens bestämmelser
- utveckla sin interna kontroll avseende delegation

Intäktprocessen - försäljning av verksamhet

En granskning har genomförts i syfte att bedöma den interna kontrollen i intäktprocessen avseende försäljning av verksamhet. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin är tillräcklig. Den översiktliga processgenomgången har verifierats genom stickprovskontroller. Dessa visar att granskade kundfakturor i allt väsentligt har fakturerats vid rätt tidpunkt, stämmer överens med avtalade villkor, uppfyller kraven enligt god redovisningssed och stadens regler, har betalats vid rätt tidpunkt, är redovisad i rätt period samt är rätt konterade.

Inköpsprocessen - köp av verksamhet

En granskning har genomförts i syfte att bedöma den interna kontrollen avseende köp av huvudverksamhet. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin är tillräcklig. Granskningen visar att transaktionerna är korrekt hanterade avseende prestation, bokföringsunderlag, betalningstidpunkt, bokföringstidpunkt samt kontering. Vidare visar genomfört stickprov

att det finns en följsamhet till stadens riktlinjer och lagen om offentlig upphandling avseende köp av huvudverksamhet.

Attesthantering i Agresso

En granskning har genomförts i syfte att bedöma den interna kontrollen avseende attesthantering i Agresso. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin i huvudsak är tillräcklig. Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning som överensstämmer med registrerade attesträtter i Agresso. Vid granskningstillfället saknades dock attestkort för förvaltningschefen, vilket därefter har åtgärdats. Vidare visar stickprov att det finns namnteckningsprov för attestanterna. Förvaltningen har också en rutin för genomgång av attesträtter.

Behörighetshantering i Agresso

En granskning har genomförts i syfte att bedöma den interna kontrollen avseende behörighetshantering i Agresso. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin är tillräcklig. Granskningen visar att det finns behörighetsblanketter och att dessa är undertecknade av behöriga personer samt överensstämmer med registrerade behörigheter i Agresso. Granskningen visar inte på några otillåtna rollkombinationer. Nämnden följer löpande upp samtliga behörigheter.

Hantering av riktade statsbidrag och EU-bidrag

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om nämnden har en hantering som säkerställer att de söker de statsbidrag och EU-bidrag de är berättigade till. Granskningen visar att nämnden har en organisation för bevakning av riktade statsbidrag och EU-bidrag samt samråd och bedömning inför beslut om ansökan.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

Årlig och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
ÅR 2016	<p>Kvalitetsledningssystem inom IOF Socialnämnden bör säkerställa att dokumentationen omfattar alla delar av det systematiska kvalitetsarbetet, såväl ledningssystemets grundläggande uppbyggnad som det systematiska förbättringsarbetet. Det vill säga att även arbetet med att planera och utföra riskanalyser, egenkontroller och hantera klagomål, synpunkter och rapporter ska dokumenteras liksom vilka förbättrande åtgärder som framkomna avvikelser har gett upphov till. Nämnden bör även säkerställa att verksamheten efterlever beslutat kvalitetsledningssystem.</p>	X			En uppföljande granskning har gjorts, se bilaga 1. Nämnden bedöms ha vidtagit åtgärder utifrån lämnade rekommendationer.
ÅR 2017	<p>Ensamkommande barn – ersättning för personliga utgifter Sammantaget bedöms det finnas behov av ett stadsgemensamt regelverk avseende vilken ersättning för personliga utgifter de ensamkommande barnen har rätt till. Socialnämnden rekommenderas att specificera vilken ersättning för personliga utgifter barnen har rätt till.</p>				Uppföljande granskning kommer att ske under kommande år.
ÅR 2017	<p>Samverkan mellan socialjouren och stadsdelsnämnderna Nämnden rekommenderas att utarbeta en stadsgemensam rutin för hur informationsöverföring och samverkan ska ske mellan social-</p>	X			<p>En stadsgemensam rutin har tagits fram och beslutats i nätverket för avdelningschefer.</p> <p>Enligt socialjourens rutiner ska skyddsbedömning göras i samtliga ärenden som berör barn och unga. Av socialjourens verksamhetsberättelser för 2018 och 2019 framgår att egenkontroller har gjorts avseende dokumentation av skyddsbedömning vid orosanmälan om barn/unga. Enheten</p>

Års- rapport	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
	jouren och stadsdelsnämnderna. Nämnden rekommenderas även att säkerställa att socialjourens handläggning dokumenteras i verksamhetssystemet, så att det framgår när och på vilket sätt socialjouren har hanterat ett ärende.				har också tagit fram en checklista/stödmaterial för vad dokumentation av skyddsbedömning ska omfatta.
ÅR 2018	Direktupphandling Nämnden rekommenderas säkerställa att direktupphandlingar dokumenteras enligt lagstiftning och följer stadens riktlinjer för direktupphandling samt utarbeta riktlinjer enligt gällande regelverk för direktupphandling.			X	En uppföljande granskning visar att nämnden inte har beslutat om riktlinjer för direktupphandling. Tillräckliga åtgärder har inte vidtagits för att säkerställa att direktupphandlingar följer LOU och stadens riktlinjer för direktupphandling. Tidigare rekommendationer kvarstår. Uppföljning görs under 2020.
ÅR 2018	Stadens arbete avseende hemlöshet inom prioriterade målgrupper Nämnden rekommenderas säkerställa att intentionen i stadens program mot hemlöshet efterlevs, gällande att ingen ska vara hänvisad till ett akut boendialternativ i mer än en månad samt att alla som varit akut hemlösa i mer än en månad ska erbjudas minst sex månaders beslut om boende. Nämndens rekommenderas även att utarbeta en manual för likabehandling av stadens tak över huvudetgaranti, i enlighet med den genomförandeplan som utarbetats till stadens program mot hemlöshet.	X			Nämnden har i februari 2020 godkänt förslag till nytt <i>Program för att motverka hemlöshet 2020-2025</i> och lämnat detta till kommunstyrelsen. I nämndens förslag till det nya programmet har bl.a. tidsangivelser setts över och justerats. Nämnden har i november 2019 fastställt tillämpningsanvisning för tak över huvudetgarantin.
ÅR 2018	Intäktsprocessen Nämnden rekommenderas att ta fram dokumenterade rutiner avseende kravhantering, komplettera delegationsordningen med uppgift om vem som är behörig att makulera kundfakturer samt införa dokumenterade kontroller för att säkerställa	X			En skriftlig rutin för fakturering har tagits fram och innefattar kravhantering. Nämndens delegationsförteckning har kompletterats med uppgift om vem som är behörig att makulera fakturer. Vid kontroll i samband med granskning av årsredovisning finns rutin för avstämning utifrån framtagna blankett.

Års- rapport	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
	att samtliga tjänster faktureras och stäms av mot avtalade villkor/taxor.				
ÅR 2019	Nämndens delegationsordning Nämnden rekommenderas säkerställa att samtliga erforderliga beslut från nämnd till delegat finns på plats i enlighet i kommunallagen, att rätt delegat fattar beslut samt att delegationsbeslut anmäls i enlighet med kommunallagens bestämmelser. Nämnden rekommenderas också att utveckla sin interna kontroll avseende delegation.				En uppföljande granskning gällande nämndens delegationsordning har gjorts, se bilaga 1. Nämnden har sedan föregående granskning delvis vidtagit åtgärder. Ett antal utvecklingsområden kvarstår dock och nya rekommendationer lämnas.
ÅR 2019	Redovisning av intern kontroll Nämnden rekommenderas att utveckla sin redovisning av genomförd intern kontroll.				
ÅR 2019	Prognossäkerhet Nämnden rekommenderas säkerställa en rättvisande rapportering.				

Revisionsprojekt

Revisions- projekt	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
Nr 7/2017	Utredningstider inom individ- och familjeomsorgen Socialnämnden rekommenderas att ge kommunfullmäktige underlag till beslut om revidering av stadens riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn- och ungdomsärenden inom individ- och familjeomsorgen, då riktlinjerna	X			Socialnämnden fattade den 28 januari 2020 beslut om att lämna förslag till kommunfullmäktige om reviderade riktlinjer för handläggning och dokumentation gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen.

Revisions- projekt	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
	ursprungligen har fastställts av fullmäktige.				
Nr 2/2019	Stadens arbete mot våldsbejakande extremism Socialnämnden rekommenderas säkerställa att berörda medarbetare fullföljer stadens grundutbildning.				Nämnden har i sitt yttrande redogjort för genomfört och planerat arbete för att säkerställa att samtliga medarbetare fullföljer stadens grundutbildning.
Nr 5/2019	Implementering av dataskyddsförordningen Nämnden rekommenderas utveckla sin styrning och uppföljning av arbetet med att efterleva dataskyddsförordningen. Vidare rekommenderas att nämnden informationsklassar sina informationstillgångar samt regelbundet och systematiskt inventerar sina personuppgiftsbehandlingar.				

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Bedömning:

<i>Tillfredsställande</i>	Bedömningskriterier är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.
<i>Inte helt tillfredsställande</i>	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.
<i>Inte tillfredsställande</i>	Bedömningskriterier bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning:

Tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Bedömningskriterier

Nämndens:

- Redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.
- Räkenskaper är upprättade enligt lagstiftning och god redovisningssed.

Bedömning:

Rättvisande

Bedömningsmålen är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte rättvisande

Väsentliga brister finns som måste åtgärdas.